

Πρόεδρος του ΤΕΕΣ: Η πολιτικοποίηση του Παγκοσμίου Συμβουλίου Εκκλησιών απειλεί το μέλλον του

Ολοκληρώθηκαν στο Γιοχάνεσμπουργκ οι εργασίες της Κεντρικής Επιτροπής του Παγκοσμίου Συμβουλίου Εκκλησιών (ΠΣΕ), στο οποίο συμμετέχει μόνιμα η Ρωσική Ορθόδοξη Εκκλησία. Ο πρόεδρος του Τμήματος Εξωτερικών Εκκλησιαστικών Σχέσεων (ΤΕΕΣ) του Πατριαρχείου Μόσχας μητροπολίτης Βολοκολάμσκ Αντώνιος, ο οποίος ήταν επικεφαλής της αντιπροσωπείας της Ρωσικής Εκκλησίας, αφηγήθηκε σε συνέντευξή του στο πρακτορείο ειδήσεων RIA Novosti πώς χρόνο με το χρόνο η ατμόσφαιρα στο Συμβούλιο πολιτικοποιείται υπό την εξωτερική πίεση, ποιες κατηγορίες αντιμετωπίζει η Ρωσική Ορθόδοξη Εκκλησία, πως μαρτυρεί για τις διώξεις κατά των χριστιανών στην Ουκρανία και εάν μπορούμε να χαρακτηρίσουμε ομόφωνη την αντιρωσική θέση, την οποία μοιράζονται ορισμένες Εκκλησίες μέλη του ΠΣΕ.

– Σεβασμιώτατε, ποια θέματα καταφέρατε να συζητήσετε με τους εκπροσώπους των άλλων Εκκλησιών;

– Στις ολομελείς συνεδριάσεις συζητήθηκαν πρακτικά ζητήματα, που αφορούν τη δραστηριότητα αυτού του κορυφαίου διαχριστιανικού οργανισμού, συνοψίσθηκαν αποτελέσματα και χαράχθηκαν σχέδια για το μέλλον. Επιπλέον, τα μέλη της Κεντρικής Επιτροπής συζήτησαν την επίκαιρη

πολιτική ημερήσια διάταξη, μίλησαν για εκείνες τις συγκρούσεις, οι οποίες δυστυχώς λαμβάνουν σήμερα χώρα στην υφήλιο. Ειδικότερα συζητήθηκε η κατάσταση στην Λωρίδα της Γάζας, όπου ενώπιόν μας εξελίσσεται μια πραγματική ανθρωπιστική καταστροφή. Συζητήθηκε επίσης και η όξυνση της συγκρούσεως μεταξύ του Ισραήλ και του Ιράν, η κατάσταση στην Ουκρανία.

Εκ της εμπειρίας της συμμετοχής μου σε τέτοιες συζητήσεις μπορώ μετά λύπης να διαπιστώσω ότι οι εργασίες του Παγκοσμίου Συμβουλίου Εκκλησιών τον τελευταίο καιρό δυστυχώς διακρίνονται διαρκώς από ένα υψηλό βαθμό πολιτικοποίησης εκείνων των συζητήσεων, που γίνονται στο περιθώριό τους. Τούτο αφορά πλήρως και την προηγηθείσα Γενική Συνέλευση στην Καρλσρούη το 2022 και την προηγούμενη συνεδρία της Κεντρικής Επιτροπής στη Γενεύη και τη σημερινή στο Γιοχάνεσμπουργκ. Κατά την άποψή μου η πολιτική προκατάληψη μεμονωμένων Εκκλησιών μελών έφθασε σε πρωτοφανή μέχρι σήμερα όρια και τούτο δεν μπορεί να μην επηρεάζει τον γενικό χαρακτήρα των εργασιών στο πλαίσιο του Παγκοσμίου Συμβουλίου Εκκλησιών, το οποίο ραγδαίως χάνει το μοναδικό καθεστώς του πεδίου του διαχριστιανικού διαλόγου.

– Πώς το θέμα των διωγμών της κανονικής Ορθοδόξιας στην Ουκρανία εθίγη κατά τις εργασίες της Κεντρικής Επιτροπής του Παγκοσμίου Συμβουλίου Εκκλησιών;

– Με πρωτοβουλία της αντιπροσωπείας της Ρωσικής Ορθοδόξου Εκκλησίας συζητήθηκε εκτενώς η θέση της κανονικής Εκκλησίας στην Ουκρανία. Ακριβώς τις παραμονές αυτής της συζήτησεως τον γύρο του κόσμου έκαναν τα τρομακτικά πλάνα από την πόλη Τσερνοφτσί στην Ουκρανία, όπου άνδρες με την υποστήριξη της λεγόμενης «Ορθοδόξου Εκκλησίας της Ουκρανίας», δηλαδή των Ουκρανών σχισματικών, επιχείρησαν την αρπαγή του καθεδρικού ναού. Συνοδεύθηκαν αυτά με ξυλοδαρμό κληρικών, τραυματίστηκε μεταξύ άλλων και ο οικείος ποιμενάρχης της εκκλησιαστικής επαρχίας Τσερνοφτσί μητροπολίτης Τσερνοφτσί και Μπουκοβίνα Μελέτιος Γεγκόρενκο. Είδαν αυτά τα πλάνα πολλοί εκ των μετεχόντων στην Κεντρική Επιτροπή.

– Ποια ήταν η αντίδραση στην έγερση αυτού του ζητήματος από τη Ρωσική Εκκλησία;

– Καθώς συζητούσαμε αυτό το θέμα ξεπλάγην από τον κυνισμό με τον οποίο ορισμένοι εκπρόσωποι Εκκλησιών, πρωτίστως προτεσταντικών, υπέδειξαν τη δήθεν «έλλειψη αποδείξεων» εκείνων των γεγονότων, τα οποία παρουσιάσαμε και προσπάθησαν να ακυρώσουν τη συζήτηση. Ωστόσο, κατόπιν της ψηφοφορίας που έγινε, ανατέθηκε στον γενικό γραμματέα του Παγκοσμίου Συμβουλίου Εκκλησιών να μελετήσει αυτό το ζήτημα και μέσω των επαφών με την κυβέρνηση της Ουκρανίας να εκφράσει την ανησυχία του για τις διώξεις των πιστών σε αυτή τη χώρα.

– Υπήρξαν σε σχέση με αυτά αντιρωσικές παρεμβάσεις?

- Εκπρόσωποι ορισμένων σκανδιναβικών προτεσταντικών Εκκλησιών επιχείρησαν να επιβάλουν στην Κεντρική Επιτροπή σχέδιο ανακοινώσεως, που αφορά δήθεν τον βίαιο εκτοπισμό παιδιών από την Ουκρανία στο έδαφος της Ρωσικής Ομοσπονδίας. Σε αυτό το κείμενο υπήρχαν εντελώς φανταστικοί αριθμοί: σχεδόν 20 χιλιάδες παιδιά αναφέρονταν ως θύματα του λεγόμενου βίαιου εκτοπισμού. Όταν όμως άρχισε η συζήτηση επί της ουσίας του θέματος, υπενθυμίσαμε βεβαίως ότι κατά την πορεία του τελευταίου γύρου των συνομιλιών μεταξύ των εκπροσώπων της Ρωσικής Ομοσπονδίας και της Ουκρανίας στη ρωσική πλευρά επιδόθηκε ένας κατάλογος παιδιών, τα οποία σύμφωνα με διαβεβαιώσεις των ουκρανικών Αρχών δήθεν εκτοπίστηκαν στο έδαφος της Ρωσικής Ομοσπονδίας. Και αυτός ο κατάλογος περιείχε λίγο περισσότερα από 300 ονόματα. Η διαφορά των αριθμών είναι ολοφάνερη και επομένως επιστήσαμε την προσοχή των μελών της Κεντρικής Επιτροπής στο γεγονός ότι οι συντάκτες αυτού του προκατειλημμένου εγγράφου, προφανώς στηρίχθηκαν σε μη επαληθευμένες πληροφορίες από τον μεροληπτικό Τύπο.

Βεβαίως, λαμβάνοντας υπόψη ότι διαφέρουν οι αριθμοί και οι ίδιες οι κατηγορίες περί βίαιου εκτοπισμού των παιδιών ακούγονται ατεκμηρίωτες, είναι απολύτως ανεπίτρεπτο να δώσουμε το κύρος του Παγκοσμίου Συμβουλίου Εκκλησιών σε τέτοιου είδους φαντασίες. Επομένως το ζήτημα αυτό αποσύρθηκε από την ημερήσια διάταξη.

- Ένα εκ των τελικών κειμένων της Κεντρικής Επιτροπής του Παγκοσμίου Συμβουλίου Εκκλησιών ασκεί κριτική στις περιστάσεις της διαπραγματευτικής διαδικασίας, που ξεκίνησε μετά από μακρές προσπάθειες μεταξύ Ρωσίας και Ουκρανίας. Πώς συζητήθηκε αυτό το κείμενο;

- Στα μέλη της Κεντρικής Επιτροπής υποβλήθηκε ένα σχέδιο κειμένου, όπου περιλαμβάνεται η ανασκόπηση των συγκρούσεων, που λαμβάνουν σήμερα χώρα στον κόσμο. Ειδικότερα δόθηκε προσοχή και στην κατάσταση πραγμάτων στην Ουκρανία. Αφού αναγνώσθηκε η σχετική παράγραφος κατά τη διάρκεια της ολομελούς συνεδρίας, αναγκάστηκα να λάβω τον λόγο. Το πρώτο, που ανέφερα ήταν να υπενθυμίσω ότι τα μέλη της Κεντρικής Επιτροπής δεν είναι πολιτικοί. Όλοι είμαστε εκπρόσωποι των Εκκλησιών μας. Και αντί στα κείμενα που εγκρίνονται στις συνεδρίες της Κεντρικής Επιτροπής να παρασυρόμαστε σε παράθεση στερεοτύπων, τα οποία ούτως ή άλλως μπορεί κανείς να διαβάσει στον πολιτικά προκατειλημμένο Τύπο ή να ακούσει στις δηλώσεις μεμονωμένων πολιτικών, αξίζει να θυμηθούμε ότι οι πιστοί αναμένουν από το Παγκόσμιο Συμβούλιο Εκκλησιών πρωτίστως αδελφικό μήνυμα, λόγια υποστήριξης και παρηγοριάς, που απευθύνονται σ' εκείνους τους χριστιανούς, οι οποίοι υποφέρουν στις περιοχές του κόσμου, όπου κυριαρχούν οι συγκρούσεις. Κατά την άποψή μου, ακριβώς αυτό λείπει δραματικά από τα κείμενα του ΠΣΕ. Αυτά επίσης είπα και κατά τις συνεδριάσεις της υποεπιτροπής του ΠΣΕ, όπου είμαι μέλος.

Στη συνέχεια αναγκάστηκα να σχολιάσω ορισμένες θέσεις που περιείχε το σχέδιο του εγγράφου. Κατ' αρχάς να επισημάνω ότι σε αυτό το κείμενο παρατέθηκαν στατιστικά στοιχεία των θυμάτων μεταξύ των αμάχων, που υπέφεραν κατά τη σύγκρουση στην Ουκρανία. Δεν πληροφορήθηκαν οι μετέχοντες της συνεδρίας από που ελήφθησαν αυτοί οι αριθμοί και εγώ υπενθύμισα ότι θύματα μεταξύ των αμάχων υπάρχουν και στη Ρωσία, πρωτίστως μετά την ένοπλη εισβολή των ενόπλων

δυνάμεων της Ουκρανίας στο έδαφος της περιφέρειας του Κουρσκ. Επίσης μετά τις τρομοκρατικές επιθέσεις από τις ουκρανικές μυστικές υπηρεσίες στη χώρα μας. Δυστυχώς, δεν αναφέρθηκε ούτε μία λέξη σχετικά με αυτό στο έγγραφο. Μήπως η αξία αυτών των ζώων υστερεί σε σχέση με τη σημασία των ζώων εκείνων των Ουκρανών πολιτών, οι οποίοι δυστυχώς υπέφεραν κατά τη διάρκεια αυτής της ένοπλης συγκρούσεως;

Στη συνέχεια, αναφέρθηκα στο θέμα των ειρηνευτικών συνομιλιών. Στο σχέδιο κειμένου, το οποίο προσπάθησαν να μας επιβάλουν, αναφερόταν ότι οι ειρηνευτικές συνομιλίες δεν μπορούν να διεξάγονται υπό την πίεση της ισχύος και δεν μπορούν να ολοκληρωθούν με τέτοιο αποτέλεσμα, το οποίο, και εδώ παραθέτω κυριολεκτικώς, «θα επιβραβεύσει τον εισβολέα». Αναγκάστηκα να υπενθυμίσω στους μετέχοντες της συνεδρίας ότι προ διετίας στη Γενεύη κατηγορήθηκε ανεδαφικώς η Ρωσία ότι δήθεν δεν είναι πρόθυμη για ειρηνευτικές συνομιλίες, διατυπώθηκαν συνεχείς εκκλήσεις να ξεκινήσουν αυτές οι συνομιλίες. Να λοιπόν, είπα, που ξεκίνησαν. Και αντί να τις χαιρετίσουμε, προκειμένου να εκφράσουμε την κοινή μας ελπίδα ότι θα στεφθούν με επιτυχία, ότι θα τερματισθεί η σύγκρουση στην Ουκρανία, ότι θα πάψουν να πεθαίνουν οι άνθρωποι, αντί αυτού θέτουμε κάποιους όρους στους πολιτικούς και τους υπαγορεύουμε πώς πρέπει να διεξαχθούν αυτές οι συνομιλίες και πώς πρέπει να καταλήξουν. Κατά την άποψή μου αυτό είναι παντελώς απαράδεκτο. Δεν είναι αυτός ο ρόλος μας.

– Ποια ήταν η περαιτέρω πορεία του κειμένου;

– Μετά τη συζήτηση διενεργήθηκε ψηφοφορία επί του κειμένου. Φυσικά η αντιπροσωπεία της Ρωσικής Ορθόδοξου Εκκλησίας και σειρά άλλων αντιπροσώπων τάχθηκαν κατηγορηματικά εναντίον του και δεν έτυχε της ομόφωνης υποστήριξης των μελών της Κεντρικής Επιτροπής. Απαιτήσαμε να ληφθεί η ειδική μας γνώμη κατά τη δημοσίευση του κειμένου και η ηγεσία του ΠΣΕ μας έδωσε τις σχετικές εγγυήσεις.

Συζήτησε η Όλγα Λίπιτς